

Sygn. akt IV U 1233/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 czerwca 2016r. w S.

odwołania A. M. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

wydanych w dniu 2 września 2015 r. i oznaczonych jako: (...)

w sprawie A. M. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranej emerytury rolniczej i wypłatę emerytury rolniczej

zmienia zaskarżone decyzje i ustala, że A. M. (1) nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 25.689,16 (dwadzieścia pięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 16/100) pobranej tytułem emerytury rolniczej za okres od 01 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2015 r. i od 01 października 2015 r. uprawniona jest do wypłaty emerytury rolniczej w pełnej wysokości.

Sygn. akt: IV U 1233/15 **UZASADNIENIE**

Decyzjami z 2 września 2015r. oznaczonymi odpowiednio jako (...) i (...) -2 Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art.138 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił nadpłatę emerytury rolniczej wypłaconej za okres od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2015r. w kwocie 25 689,16 złotych i zobowiązał A. M. (1) do zwrotu powyższej kwoty jako nienależnie pobranego świadczenia. Jednocześnie ustalił, że zwrot przedmiotowej kwoty nastąpi w formie potrąceń z emerytury rolniczej ubezpieczonej kwoty po 511,18 złotych miesięcznie poczynając od 1 października 2015r. Uzasadniając decyzję o zwrocie kwoty 25 689,16 złotych miesięcznie organ rentowy podniósł, że nienależnie pobrane świadczenie miało związek z nabyciem przez ubezpieczoną gospodarstwa rolnego przez zasiedzenie w dniu 1 stycznia 2008r. (decyzje z 2 września 2015r. k.54-55 akt emerytalnych).

Odwołanie od powyższych decyzji złożyła A. M. (1) zaskarżając ją w całości i wnosząc o ustalenie, że nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 25 689,16 złotych. W uzasadnieniu stanowiska podniosła że wbrew twierdzeniom organu rentowego zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, gdyż nieruchomości rolniczą, którą nabyła przez

zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2008r., nie była przez nią użytkowana od początku 2004r. kiedy to wraz z mężem przekazała swoje gospodarstwo rolne synowi. Od tego momentu syn zaczął użytkować rolniczo również te nieruchomości, która nabyła później przez zasiedzenie (odwołanie k.2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przywołując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 4 maja 2004r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonej A. M. (1), urodzonej w dniu (...), o emeryturę rolniczą. Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z 24 maja 2004r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał ubezpieczonej od 2 maja 2004r. emeryturę rolniczą. Podstawę przyznania świadczenia stanowił przepis art.19 ust.2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (wniosek o emeryturę i decyzja z 24 maja 2004r. o przyznaniu emerytury rolniczej k.1 i 31-32 akt emerytalnych).

Przed złożeniem wniosku o emeryturę rolniczą ubezpieczona zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej przekazując gospodarstwo rolne położone we wsi O. gmina R. synowi A. M. (2). Formalnie własność tego gospodarstwa przysługiwała mężowi ubezpieczonej W. M. i to on był stroną umowy darowizny nieruchomości rolnej zawartej z synem A. M. (2) (akt notarialny darowizny z 27 stycznia 2004r. k.20-21 akt emerytalnych).

W dniu 28 lipca 2015r. i w dniu 13 sierpnia 2015r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Węgrowie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w S. wydanego w dniu 12 sierpnia 2014r. w sprawie VI Ns 47/14 stwierdzającego, że z dniem 1 stycznia 2008r. ubezpieczona A. M. (1) i jej mąż W. M. nabyli przez zasiedzenie na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej własność nieruchomości położonych w gminie R. w miejscowościach: O. stanowiących działki o numerach (...) i L. stanowiących działki o numerach (...) o łącznej powierzchni ponad 14 ha. Ponadto ubezpieczona złożyła umowę dzierżawy powyższych nieruchomości zawartą w dniu 28 lipca 2015r. z A. M. (2), na mocy której wraz z mężem wydzierżawiła synowi A. M. (2) przedmiotowe nieruchomości na okres 10 lat. Na umowie widnieje prezentata wpływu umowy dzierżawy do Starostwa Powiatowego w S. w dniu 28 lipca 2015r. Wraz z powyższym postanowieniem i umową ubezpieczona złożyła oświadczenie o nieprowadzeniu działalności rolniczej oraz o tym, że dzierżawca nie prowadzi z nią wspólnego gospodarstwa domowego (oświadczenia ubezpieczonej z 28 lipca 2015r. oraz odpis postanowienia o zasiedzeniu z 12 sierpnia 2014r. i umowy dzierżawy z 28 lipca 2015r. k.44-50 akt emerytalnych).

Wobec powzięcia wiadomości o nabyciu przez ubezpieczoną w drodze zasiedzenia w/w nieruchomości rolnych położonych w miejscowościach O. i L. gmina R. rentowy ustalił nadpłatę na rzecz ubezpieczonej emerytury rolniczej za okres od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2015r. i zaskarżonymi decyzjami z 2 września 2015r. zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu pobranej za powyższy okres kwoty 25 689,16 złotych i ustalił potrącenia z emerytury rolniczej ubezpieczonej od 1 października 2015r. w kwocie po 511,18 złotych miesięcznie (decyzja z 2 września 2015r. k.54-55 akt emerytalnych).

Ubezpieczona i jej mąż W. M. nie użytkowali rolniczo wymienionych wyżej działek położonych we wsi O. i L. gmina R. od 27 stycznia 2004r. ,tj. od chwili darowizny na rzecz syna A. M. (2) gospodarstwa rolnego stanowiącego własność W. M.. W tej samej dacie A. M. (2) objął w posiadanie i zaczął użytkować rolniczo przedmiotowe nieruchomości, co których Sąd Rejonowy w Węgrowie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w S. postanowieniem z 12 sierpnia 2014r. stwierdził zasiedzenie na rzecz ubezpieczonej i jej męża z dniem 1 stycznia 2008r. Ubezpieczona i jej mąż weszli w posiadanie w/w działek, co do których uzyskali następnie postanowienie o zasiedzeniu, z początkiem 1978r. Były to działki po stryju W. M. i jego żonie – E. i K. M. (zeznania świadka A. M. (2) 11-12 akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonej k.12 i k.11-11v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonej A. M. (1) okazały się uzasadnione.

Żądając od ubezpieczonej zwrotu kwoty 25 689,16 złotych jako nienależnie pobranej emerytury rolniczej za okres od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2015r. i ustalając potrącenia z emerytury rolniczej ubezpieczonej od 1 października 2015r. organ rentowy błędnie uznał, że na skutek nabycia w drodze zasiedzenia z dniem 1 stycznia 2008r. (co potwierdza deklaratoryjne postanowienie Sądu Rejonowego w Węgrowie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w S. z 12 sierpnia 2014r.) nieruchomości rolnej stanowiących wyżej wymienione działki położone w miejscowościach O. i L. ubezpieczona nie zaprzestała – wznowiła z w/w datą prowadzenie działalności rolniczej i dlatego nienależnie pobrała to świadczenie w zakresie części uzupełniającej, z obowiązkiem jego zwrotu za okres od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2015r. Błędne ustalenie przez organ rentowy, że ubezpieczona nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej wynikało z niewłaściwego zastosowania przepisu art.28 ust.4 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników polegającego na utożsamianiu prowadzenia działalności rolniczej z faktem posiadania przez daną osobę tytułu własności nieruchomości rolnej. Zgodnie z powyższym przepisem uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Tymczasem powyższy przepis nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, kiedy należy uznać, że dana osoba nie prowadzi działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż emeryt jest właścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt ten nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy emeryt prowadzi działalność rolniczą decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą - pracuje w gospodarstwie rolnym. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389). Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu, opartych o spójne zeznania świadka A. M. (2) oraz samej ubezpieczonej wynika, że już od 27 stycznia 2004r. ubezpieczona i jej mąż nie użytkowali rolniczo działek, co do których uzyskali później postanowienie Sądu o ich zasiedzeniu z dniem 1 stycznia 2008r. Wiarygodność twierdzeń świadka i ubezpieczonej nie budzi wątpliwości, jeśli zważyć, że właśnie w dniu 27 stycznia 2004r. mąż ubezpieczonej przekazał synowi A. M. (2) w drodze darowizny pozostałe posiadane nieruchomości rolne. Spornych nieruchomości nie mógł wówczas darować, gdyż nie posiadał jeszcze orzeczenia sądowego stwierdzającego nabycie przez zasiedzenie własności tej nieruchomości.

W świetle przedstawionych okoliczności ,tj. wobec ustalenia, że w spornym okresie ubezpieczona (i jej mąż) nie prowadziła działalności rolniczej brak jest podstaw do uznania, że w okresie od 1 lipca 2012r. do 30 czerwca 2015r. ubezpieczona nienależnie pobrała emeryturę rolniczą w kwocie 25 689,16 złotych i tym samym brak jest podstaw do zwrotu przez nią tej kwoty w myśl art.138 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. art.52 ust.2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżone decyzje i orzekł jak w wyroku.